

2 Van de straat geplukt:
Nina Elling-Nanuru

3 De plek: Klus & Werk

4+5

Nieuws van de instellingen in de wijk

- Wmo Radar
- Humanitas De Leeuwenhoek
- Gezondheidscentrum St. Mariastraat

Vrijwilliger in de Leeuwenhoek
Romeo Arlaud

8 Festival der herinneringen

KAN
OOK
ANDERS

Gebiedsambtenaren schrappen ouderenhuisvesting en taallessen uit het prioriteitenlijstje van het Oude Westen

Van de WAP op de Wip?

Om te weten welke problemen er in de wijken zijn, organiseert de Gemeente regelmatig bijeenkomsten met bewoners en ondernemers, en worden er enquêtes onder bewoners gehouden over onderwerpen zoals wijkveiligheid en buitenruimte. Wat uit deze onderzoeken en in bijeenkomsten naar voren komt, wordt verwerkt in een 'gebiedsplan'. In het gebiedsplan staan de belangrijkste punten waaraan de komende vier jaar gewerkt gaat worden. Daarnaast is er per jaar een uitvoeringsplan, waarin wordt aangegeven wat de belangrijkste dingen zijn om aan te pakken in dat jaar. Zo staat er in het uitvoeringsplan van het Oude Westen van dit jaar dat er gerichte investeringen moeten worden gedaan in de woningvoorraad, waarbij er ook aandacht moet zijn voor woningen voor ouderen. Daarnaast moet er geïnvesteerd worden in verbetering van de taalvaardigheid van volwassenen, zodat ze beter mee kunnen doen in de samenleving. Gemeente, ambtenaren, bewoners en ondernemers maken zo samen een plan van aanpak.

Wat is de basis van het Wijkactieplan?

Omdat men binnen de gemeente niet tevreden was met hoe de informatie uit de wijken werd verwerkt, gaat dat volgend jaar anders gebeuren.

Ter voorbereiding hebben een aantal ambtenaren een korte samenvatting gemaakt van de onderwerpen uit het uitvoeringsplan. Deze samenvatting heet het Wijkactieplan 2017/2018 het WAP. Eén van de prioriteiten in het WAP van het Oude Westen is de aanpak van armoede en schulden. Dat is positief, maar taallessen en ouderenhuisvesting komen niet terug. Over de ontwikkelingen in de woningvoorraad zegt de gebiedsmanager in de toelichtende brief: dit is een lange termijn zaak is, daarom komt het later in een vier jaren plan te staan.

Dat is een rare redenering. Bewoners verenigd in de werkgroep "We laten ons nog niet kisten" kaarten al een aantal jaren aan dat er wat moet gebeuren aan de woonsituatie van ouderen in de wijk. Het besef dat hier iets moet gebeuren is bij Woonstad ook doorgedrongen en is het niet de Gemeente zelf die met het programma "langer thuis" de woonsituatie van ouderen aan wil pakken? Het staat nu op de agenda en er moet nu wat gebeuren. Onbegrijpelijk dat ze dit onderwerp geschrapt hebben. Hetzelfde geldt voor de taallessen. Daarover lees je in het WAP helemaal niets. In de vorige buurtkrant is al gemeld dat WmoRadar de lesgroepen Nederlandse taal drastisch gaat inkrimpen

omdat de gemeente enkel nog taallessen aan mensen met een uitkering en een 'tegenprestatie-verplichting' zouden bekostigen. Het lijkt er dan ook op dat het WAP voor een deel is gebaseerd op het beleid van de Gemeente en niet op de verzamelde informatie over de behoeftes in de wijk.

Gebiedscommissie buiten spel gezet

De Buurtkrant sprak hierover met Suardes Ebbinge, voorzitter van de gebiedscommissie. Ook hij vindt deze twee geschrapte onderwerpen belangrijk genoeg om als prioriteit te worden opgenomen. Hij vindt het jammer dat er door de tijdsdruk van het stadhuis niet genoeg tijd was om het Wijkactieplan 2017/2018 uitgebreid te bespreken. Het is normaal wel de bedoeling dat de Gebiedscommissie inhoudelijk adviseert op de uitvoeringsplannen en Wijkactieplannen. Dat is in dit geval vanwege de tijdsdruk (?) niet gebeurd. Achteraf, op 18 september, is het WAP wel in de gebiedscommissievergadering besproken en zijn er kritische vragen gesteld over het verdwijnen van deze twee onderwerpen. Voor het maken van het nieuwe gebiedsplan (2018-2022) zal de nieuwe gebiedscommissie, of wat daar nog van over is, volgend jaar weer de gelegenheid krijgen om hun stem te laten horen. Maar zo lang

zouden we niet moeten wachten. De ambtenaren moeten hun werk overdoen en deze twee onderwerpen alsnog opnemen als prioriteiten in de wijk. Het moet niet zo zijn dat door een foute WAP de ouderenhuisvesting en de taallessen op de wip komen.

Gebrek aan deskundigheid en aandacht

Iets op papier tot prioriteit maken, is echter nog iets anders dan een goed uitgewerkt plan van uitvoering hebben. Bijvoorbeeld voor taallessen zijn er gemeentelijke beleidsplannen met bijbehorende budgetten voor verschillende soorten taallessen. Daarin staat niets over het beperken van de taallessen tot mensen met een uitkering. Dat is geen gemeentelijk beleid, zo vertelde ons de verantwoordelijke ambtenaar. Evenmin is het de bedoeling van dit beleid dat WmoRadar de enige aanbieder van informele taallessen in het Centrum is. De dreigende inkrimping van de taallessen is het gevolg van het ontbreken van een daarvoor vrijgemaakte en deskundige professional of ambtenaar op gebiedsniveau die in staat is om de behoefte aan taallessen te koppelen aan het bestaande aanbod en de beschikbare budgetten in Rotterdam. Raar maar waar. Wordt vervolgd.

Het Oude Westen moet verder zonder Rini

Afgelopen dinsdag 24 oktober kregen wij het onvoorstelbare bericht dat Rini de Otter die dag was overleden. Bij het uitrusten op de bank na een bezoek aan de sportschool is zijn hart stil blijven staan. Zowel in de Buurtwinkel als in de Leeuwenhoek kon het bericht maar moeilijk doordringen en was ongeloof en daarna ontzetting de reactie. Een Oude Westen zonder Rini lijkt ondenkbaar. Zijn aanwezigheid, tomeloze inzet en humor waren altijd zo vanzelfsprekend, dat het Oude Westen nooit meer hetzelfde zal zijn.

Er waren weinig activiteiten of gebeurtenissen in de afgelopen 40 jaar waar Rini niet op een of andere manier bij betrokken was, denk bijvoorbeeld aan het wijkbrede Nieuwjaarsfeest, het Aktiegroep Café, de speeltuin waar hij bestuurslid was, de Kerstman en Paashaas op de West-Kruiskade, de Zeskamp tijdens het jaarlijkse Zomerfeest, vele jaren Gaffelkamp en Huttendorp voor de kinderen, om er enkele te noemen. Niet voor niets kreeg hij een verdiende Erasmuspeld voor zijn jarenlange inzet voor de buurt.

Met Rini verliest het Oude Westen ook tante Leeuwina, het vrouwelijke alterego van Rini dat echt iedereen aan het lachen én blozen kon krijgen. Tante Leeuwina was een taalkunstenaar, ze kon kritische noten kraken met een kwinkslag, maar zorgde vooral voor het gevoel dat iedereen erbij hoorde. De mensen die zij al van jongs af aan kende met wie zij makkelijk kon dollen, en de mensen die voor de allereerste keer naar het Aktiegroepcafé kwamen en onverwacht in het licht van haar warme belangstelling werden gezet.

Bij alles wat Rini deed wist hij zich gesteund door zijn vrouw Cora. Zij moet nu verder zonder Rini. Rini was trots op zijn kinderen Ruud en Irma, en terecht, maar mogelijk nog trotser en blijer was hij met zijn kleindochter Sophie. Wat triest dat het meisje nu moet opgroeien zonder haar geweldige opa.

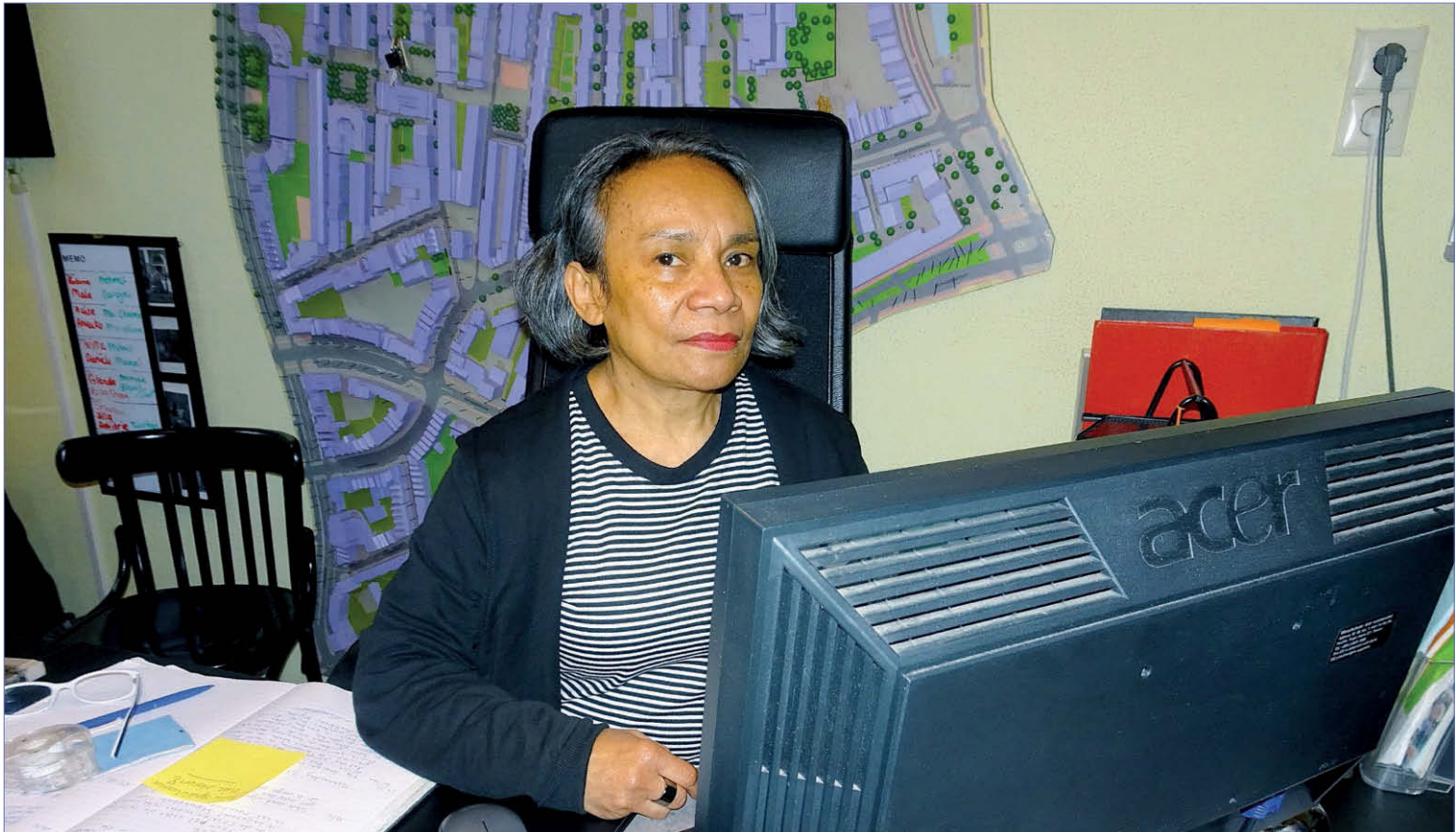
Haar eerste ‘huis’ in Nederland stond in Kamp-Blerick bij Venlo. Haar eerste ‘huis’ in Rotterdam was een piepklein hokje in Antonius Binnenweg waar de nonnen vroeger sliepen. Nina Elling-Nanuru moest even wennen aan de Rotterdammers, maar voelt zich al jaren helemaal thuis in het Oude Westen.

Nina groeit op in Venlo in een gezin met negen kinderen. Ze is de een na jongste. Haar ouders zijn vanuit de Molukken naar Nederland gekomen. Ze kwamen op dienstbevel K.N.I.L. (Koninklijk Nederlands-Indisch Leger) naar Nederland. Nina wordt geboren in Kamp-Blerick. ‘Het was daar hartstikke koud, we sliepen onder stapels dekens. We hadden niks maar we fantaseerden van alles. We trokken de weilanden in, we speelden bruiloften na in onze tenten, we begonnen een eigen winkeltje en knipten van krantenpapier bankbiljetten. Je wordt creatief als je niet veel spullen hebt. Later verhuisden we naar de wijk Hagerhof in Venlo. We kregen een rijtjeshuis met warm water en dat vonden we heel luxe. Het was daar heel leuk.’

Naar de Randstad

Als Nina negentien is, heeft ze het wel gezien in Venlo. Verschillende zussen en een broer zijn dan al naar de randstad vertrokken. ‘Ik solliciteerde in alle grote steden in Nederland om in de zorg te gaan werken. Ik dacht: ik zie wel waar ik terecht kom, al wordt het Groningen. Maar ik werd uitgenodigd in Rotterdam en werd aangenomen bij Antonius Binnenweg. Het was 1977 en ik ging intern wonen. Samen met collega’s uit allerlei landstreken, het was echt keten daar. Ik kreeg een piepklein hokje waar de nonnen vroeger sliepen. Er stond een bed, een bureau en een wasbak in. De helft van de spullen die ik mee had genomen, kon mijn broer weer meenemen naar Venlo.’

Nina ontmoet haar man in de zorg. ‘We werden verliefd en hij kwam soms stiekem over de daken naar m’n kamertje toe. Het waren echt andere tijden, we hebben wel gelachen. Veertig jaar geleden kregen we ons eerste huisje in de Drievriendenstraat. We betaalden honderddrie gulden huur. Het was heel oud allemaal, maar wij vonden het gezellig. We

Nina Elling-Nanuru

zorgden in die tijd voor de zwerfkatten uit de buurt, we gaven ze eten en we lieten ze steriliseren, want er kwamen er steeds meer. Daardoor ben ik van katten gaan houden. We hebben nu ook twee katten.’

Wennen aan Rotterdammers

Het was nog voor de stadvernieuwing en er was heel veel drugsoverlast. ‘De naalden lagen elke dag bij mij in de vensterbank. Daar moest ik wel even doorheen. Ook aan de Rotterdammers moest ik wennen, ze praatten zo hard dat ik dacht dat ze continu boos waren. Later leerden we elkaar beter kennen en werden we stamgasten in een café aan de Diergaardesingel. Toen de wijk werd opgeknapt, zijn er veel Nederlanders vertrokken. Dat vond ik jammer. Nu woon ik in een multi-culti buurt en dat is ook leuk. De West-Kruiskade is echt een leuke straat geworden en Leeszaal West vind ik ook zo leuk. Daar haal ik mijn boeken en ik ga er ook weleens even zitten om een praatje te maken.’

Op haar negenenvijftigste stopt Nina met haar werk in de zorg. ‘Ik heb mijn werk altijd met passie en liefde voor de mensen gedaan. De laatste tijd waren er veel veranderingen. Er kwam steeds minder tijd voor de mensen. Er was minder personeel en de druk werd steeds hoger. Ik ging mensen in mijn eigen

tijd helpen, omdat ik ze niet wilde laten zitten. Uiteindelijk vond ik het niet meer leuk en besloot ik om te stoppen. Ik ben gaan nadenken over wat ik verder wil. Ik ben gaan sporten bij Fit For Free, dat was in elk geval goed voor mijn lichaam en mijn geest. En toen zag ik een advertentie in de Buurtkrant voor vrijwilligerswerk aan de balie. Dat leek mij hartstikke leuk en ik dacht, ik doe het gewoon. Ik heb er zoveel energie van gekregen. Het is hartstikke leuk om te doen. Het is wel te hopen dat ze open blijven. Het is een belangrijke voorziening voor deze buurt. Ik las de Buurtkrant altijd wel,

“Ik las de Buurtkrant altijd wel, maar bij de Aktiegroep was ik nog nooit binnen geweest”

maar bij de Aktiegroep was ik nog nooit binnen geweest. Nu ik er wel kom ben ik zoveel te weten gekomen. Ze houden zich met van alles bezig, over huisvesting, over ouderen, over de buurt. Ik leer veel van al die informatie.’

Rode schoenen

Een andere passie van Nina is fotografie. ‘Ik trek er graag op uit met mijn camera. Dan bedenk ik een thema, bijvoorbeeld rode schoenen, en ga de stad in. Of ik ga naar botanische tuin Trompenburg of naar Schoonoord. Mijn foto’s zet ik op Instagram, maar verder doe ik er niet veel mee. Een paar jaar geleden heb ik contact gezocht met de fotografe Ada Holleman. Ik wilde weten of het iets was, mijn foto’s. Zij heeft ze bekeken en zei dat ik aanleg had maar mezelf moest ontwikkelen. Laatst reageerde ze via Instagram: wanneer ga je nu eens je foto’s exposeren? Daar voel ik me nog niet zeker over. Wie weet wat de toekomst nog brengt. In elk geval hoop ik dat de Aktiegroep open blijft en dat ik in de toekomst een baan als receptioniste vind. Ik vind het leuk om mensen te ontmoeten en ze verder te helpen. Als ik dat tot mijn zevenenzestigste zou mogen en kunnen doen, dan zou ik dat heel fijn vinden.’

De geschiedenis van Het Oude Westen in 1000 voorwerpen (44)

Waar de West-Kruiskade overgaat in de 1ste Middellandstraat staat een rijtje woon/winkelpanden dat iedere Oude Westenaar kent: het zijn de panden 2 a/b t/m 16 a/b, met op de hoek (16b) het kantoor van de Alliantie West-Kruiskade. Aangenomen wordt dat het mooie, bijna symmetrische complex omstreeks 1911 is gebouwd. Helemaal zeker is dit niet want tijdens het bombardement van mei 1940 zijn alle gegevens uit de jaren 1905 t/m 1939 - opgeslagen in het gemeentearchief - verloren gegaan. Daardoor zijn ook de naam van de opdrachtgever en aannemer of architect onbekend. Onbekend of niet, die opdrachtgever had wel zin (en geld) om zijn bezit een opvallend uiterlijk te geven. Eerst een advies: ga aan de overkant staan (Tiendplein) dan heb je een beter overzicht. Per pand zijn de gevels afwisselend bekleed met steenrode en okergele baksteen. Verspreid over de gevels zien we siermetselwerk van ruitvormige motieven in geel op rood en omgekeerd. De beide hoekpanden hebben een leuk (uitkijk!) torentje. Op die torentjes en onder de daklijst zijn een aantal wit geverfde ornamenten aan-

gebracht. Dit zijn zogenaamde guirlandes of festoenen, slingers van bladeren, bloemen en vruchten.

Enkele jaren geleden is dit complex in opdracht van Woonstad Rotterdam door Maaskant Architecten zorgvuldig gerestaureerd. Zelfs de kleuren van het houtwerk zijn toen zoveel mogelijk bijpassend gemaakt met de historische sfeer. De ingang van het kantoor van de Alliantie springt in het oog vanwege de toepassing van authentieke, geglazuurde bakstenen in groen met een strookje geel. Dit kan erop wijzen dat oorspronkelijk alle winkelpuien zo waren bekleed. Dan zijn er nog die kleine, bijna onopvallende details: abstracte motieven in het witte en grijze stuw- werk en natuursteen naast en boven sommige vensters enz., het kan niet op. Dit complex wordt zonder twijfel ‘Het pareltje van de 1ste Middellandstraat’ genoemd!

Alma Brevé

Met dank aan Woonstad: Tom van Zwienen, Armando Sorrentino en Ron van Gelder

Omhoog kijken (11)

Oplage: 4500, verschijnt 10 keer per jaar.

Aktiegroep Het Oude WestenGaffelstraat 1, 3014 RA Rotterdam
010-436 1700

buurtkrant@aktiegroepoudewesten.nl

Redactie:Marianne Maaskant, Rob van der Meulen,
Marion van der Schaft, Octávio dos
Santos, Joke van der Zwaard en Elske
Zwart.**Medewerkers aan dit nummer:**Petra van den Berg, Katinka Broos,
Wilma Kruger en Corrie Kreuk**Productie:** Jim van der Put**Fotografie:**

Marianne Maaskant en anderen

facebook.com/buurtkrantoudewesten

www.aktiegroepoudewesten.nl

HELLEN COLUMN

VAN BOVEN

Werk in uitvoering

Heerlijk voor de kinderen, het Oude Westen is één grote zandbak. Van de week liep ik een rondje door de wijk om voor de Aktiegroep uitnodigingen rond te brengen. Het leek wel of ze overal tegelijk bezig waren. Niet alleen onze straat ligt open, ook aan de Noordkant zijn ze aan het herstraten en dan natuurlijk ook nog de Nieuwe Binnenweg. Zonder de verkeersregelaars zou geen mens daar zijn leven veilig zijn. En wat moeten die mensen kunnen incasseren! Iedereen heeft haast en omdat ze te laat van huis zijn gegaan, moet die arme jongen die het verkeer regelt het verduren. Ik hoop dat ze er een hoop mee verdienen, maar ik ben bang dat dat niet zo is. Maar goed, daar wilde ik het niet over hebben. Op mijn rondje kwam ik ook door de Zijdewindestraat. Ik dacht dat ze daar klaar waren, maar nee hoor, ze waren grote gaten aan het graven. "Dat is voor nieuwe lantarenpalen" vertelde een van de mannen die aan het werk was. Lantarenpalen? Ik zag er een liggen en volgens mij gebruiken ze die palen op de West Kruiskade voor de tramleiding. Niet te geloven, met één zo'n lantarenpaal kun je heel de wijk verlichten. Was er net een mooie stoep aangelegd, volgens de "Rotterdamse stijl" zonder paaltjes, gaan ze zo'n kanjer van een olifantspoot neerzetten. "Gaan jullie dat ook bij mij doen?" Volgens de man alleen wanneer het niet mogelijk is om hangverlichting aan de muren te bevestigen. Nou, ik ben benieuwd. Maar hoe dan ook, het kan niet lang meer duren of de zandbak bij ons voor de deur is verleden tijd. Ik heb zo'n zin in een mooie nieuw ingerichte straat, waar ik ook een leuke geveltuin ga maken samen met mijn buurvrouw. Ik kan haast niet wachten tot ze klaar zijn en ik de bollen in de grond kan zetten. De Zijdewindestraat was een experiment, dus dat wordt vast geëvalueerd en dan komt het bij mij in de straat vast goed. Gewoon weer met leuke ouderwetse lantarenpalen waar je je fiets tegenaan kunt zetten.

Klus en Werk Cool-Oude Westen

Een groep klussers, vrijwilligers en bewoners die bij elkaar hoort

Is het een fietsenmaker, een clubhuis, een kringloopwinkel, een schaftruimte? Als je langs Klus en Werk aan de Schietbaanstraat 33 loopt, is dat niet meteen duidelijk. Maar neem je de moeite om even binnen te stappen, dan ben je er al gauw achter: het is het allemaal. Al vanaf 1997 worden bij 'de Pameijer' gebruikte meubels, curiosa en gedragen kleding verkocht. Voor een habbekrats en soms voor de geef als er iemand komt die niks te makken heeft. Eind 2010, toen de Pameijer aan de Hoornbrekersstraat in Cool vanwege bezuinigingen dicht moest, kwam Klus en Werk erbij. 's Morgens rond koffietijd is het er op z'n gezelligst. Dan zit iedereen om de grote lange tafel aan het raam. Inlopers, bekend of onbekend, worden hartelijk begroet met: 'kom d'r bij zitten, wil je koffie?'

"Iedereen heeft talenten en kan iets voor anderen betekenen".

Klus en Werk is een onderdeel van de Stichting Pameijer, een organisatie voor mensen die niet zo gemakkelijk mee kunnen doen in de samenleving. De jongens en mannen die er werken, verrichten klussen voor wijkbewoners: in de werkplaats, in parken en tuinen, of bij de mensen thuis. Van het snoeien van struiken tot schilderwerk, het in elkaar zetten of demonteren van meubilair tot het verzorgen van kleine verhuizingen. Ze worden hierin begeleid door professionele vakmensen, die hen al doende de fijne kneepjes bijbrengen. Opdrachtgevers, zowel particulieren als bedrijven, betalen een uurprijs voor materiaal en onkosten, al zijn de tarieven veel voordeliger dan bij commerciële bedrijven, zo'n 35 euro (exclusief btw) per dagdeel. Die inkomsten zijn belangrijk, want om te kunnen blijven draaien, moet Klus en Werk een deel van de bestaanskosten zelf invorderen.

Het is de bedoeling om zoveel mogelijk bedrijfsmatig te werken, zodat de deelnemers gemakkelijker aansluiting kunnen vinden bij de arbeidsmarkt. Trots vertelt inloopcoach Gülen dat dit jaar 3 van de 24 deel-

nemers zijn doorgestroomd naar regulier werk: bij een garagebedrijf, een supermarkt en bij de afdeling 'Groen' van de gemeente. Dat lijkt misschien niet veel, maar het is echt niet gemakkelijk om aan de slag te komen als je niet helemaal in het plaatje van de ideale werknemer past. "Wij gaan ervan uit dat iedereen talenten heeft en een eigen kracht om daarmee nuttig te zijn voor anderen. Zo hebben we met Nelson een echt goeie fietsenmaker in huis, wijkbewoners kunnen bij ons terecht voor computerlessen; en wie zelf kleding wil maken, is op de naailessen van Ayse aan het goede adres".

Brug naar instanties.

De inloopcoach helpt ook bij allerlei praktische problemen die mensen ondervinden in hun dagelijks leven. "Je merkt dat de afstand naar instanties vaak te groot is. Iemand kan signalen geven dat het niet goed gaat, maar dat betekent niet altijd dat die persoon op het idee komt om hulp in te roepen. In zulk soort gevallen kunnen we een brug vormen tussen een wijkbewoner en de Vraagwijzer, maar dan nog

sluiten de vragen van mensen niet altijd aan bij wat de instanties kunnen bieden".

Twee buurvrouwen, Mies Tiggeloven en Joke Bouwens, die al bijna hun hele leven in Het Oude Westen wonen, komen vooral voor de gezelligheid, maar leveren ondertussen allerlei hand- en spandiensten, zoals het prijzen van de tweedehandskleding, het sorteren van spullen en het verzorgen van de catering. Ze hebben zelf heel wat verhalen te vertellen, en luisteren naar de verhalen van anderen. Het schoothondje van Joke, dat geen millimeter van haar zijde wijkt, mag door de vaste medewerkers en bezoekers geaaid en geknuffeld worden. Bep, die al vijf jaar vanuit Zuid naar de Schietbaanstraat komt fietsen, verzorgt drie keer per week de lunch en ondersteunt 'de jongens' waar mogelijk. "Het zijn hier allemaal zachtmoedige mensen die elkaar helpen", zegt klusser Patrick. "Ja, we zijn een hechte groep mensen die bij elkaar hoort", bevestigt Bep. "Het is gewoon lief en leed. Hoe je er ook uitziet en wie je ook bent, dat maakt niet uit. Dat ondervond ik toen ik er door mijn ziekte ineens heel anders uit zag. Niemand vond het gek. Daardoor kon ik gewoon door blijven gaan met m'n werk hier".

Verankerd in het buurt-netwerk.

Klus en Werk is sterk verankerd in de netwerken van de stad en de buurt, zoals met de BAVO verderop in de straat, het LMC Praktijkonderwijs schuin aan de overkant, de naastgelegen Tuin de Bajonet, de Leeszaal en andere initiatieven van wijkbewoners die iets voor elkaar doen. Jaarlijks wordt een buurtbarbecue georganiseerd, mede mogelijk gemaakt door de Wow-tjes van

Naai- en breilessen: dinsdag en donderdag van

10.00 – 15.00 uur. **Fietsenmakerij:** dinsdag, woensdag en vrijdag. **Computerlessen:** dinsdag en donderdag van 10.00 – 15.00 uur. **Lunchen:** maandag t/m vrijdag tussen 12.00 en 13.00, kosten 1,50. De meeste bezoekers maken gebruik van een strippenkaart: 10 lunches voor 12,50

In de serie 'plekken' zetten we de schijnwerper op 22 ontmoetingsplekken in de wijk die door vrijwilligers gemaakt worden. Wie zijn er actief? Wat betekent deze plek voor de vrijwilligers en voor de bezoekers, wat doen ze er en voor welke kwesties lopen ze warm? Wat is het belang van de plek voor de buurt?

Woonstad die de buurtbewoners gul komen brengen. Ook wordt actief mee gedaan aan activiteiten als de 'Keep It Clean Day' en 'Opzoomeren'. In samenwerking met WMO-Radar is een project gestart om 55-plussers te helpen met verhuizen.

Een klus laten uitvoeren?

Bel 010- 4 36 70 42. Of mail klus.en.werk.cooloudewesten@pameijer.nl Even langs lopen werkt het beste. Meer informatie: www.pameijer.nl

Klus en Werk is door de week van 9.00 tot 16.00 uur open voor inloop en een kop koffie of thee.

Internationaal Koor repeteert in de Nieuwe Gaffel En je mag meedoen!

Begin 2017 liep Yanou van Emden bij stichting Hoedje van Papier binnen. Deze stichting ondersteunt vluchtelingen, die in Rotterdam zijn komen wonen, om makkelijker hun weg te vinden in de stad. Zelf liep

zij al een tijdje met het idee rond om een koor met statushouders en overige Rotterdammers op te starten. Zingen ontspant, helpt je je zinnen te verzetten, is perfect om anderen te ontmoeten en met een

Nederlands repertoire leer je ook de taal en haar uitspraak. Goed idee, vond Hoedje van Papier en vanaf februari werd er iedere week in theater 't Kapelletje in Rotterdam Noord gezongen. Eerst de kelen opwarmen met eenvoudige liedjes, maar wel in canon, om vervolgens over te gaan op het echte werk: Raymond van 't Groenewoud, The Scene, Drukwerk, Herman van Veen, de hele Nederlandse en Belgische muziekgeschiedenis kwam voorbij.

Er volgde een kort optreden tijdens het wijkfeest in de Provenierswijk... En toen was er een lange zomer. Het koor heeft een tijdje stil gelegen, maar gaat nu door op een nieuwe

plek: De Nieuwe Gaffel aan het Gerrit Sterkmanplein. De 'oude' koorleden zijn weer ingelicht en er wordt gezocht naar nieuwe leden. De koorleden komen van ver en van heel dichtbij, dus woon je in het Oude Westen en wil je ook meedoen? Je bent van harte welkom! Het koor repeteert iedere maandag van 19.00 -21.00 uur in De Nieuwe Gaffel, Gaffelstraat 61.

Aanmelden kan bij Maurice Oosthoek, maurice@stichtinghoedje-vanpapier.nl, gewoon langskomen, mag ook.

Meer info op: www.facebook.com/rotterdamisopen/videos/1405709589479343/

Even voorstellen:

Paula Stolk

Nieuwe gezinsondersteuner bij Wmo Radar

Beste bewoners, Ik wil me even voorstellen. Mijn naam is Paula Stolk en ik werk bij WMO Radar. Ik kom Meggie Driessen zes maanden vervangen. Meggie gaat met zwangerschapsverlof.

Loopt het niet zo lekker met de opvoeding of vindt u het fijn als iemand even met u meedenkt? U kunt me mailen (pstolk@wmoradar) of bellen (06 51811658)

Even voorstellen: Marsha Stok

Naam: Marsha Stok Leeftijd: 31 Woonplaats: Zwijndrecht. Functie: Budget-coach, hulp bij uw financiële administratie Gebied: Centrum – Oude westen Locatie: Huis van de wijk Kipstraat en de Nieuwe Gaffel.

Sinds 3 maart 2017 heb ik de functie van budgetcoach van Lily-Ann Kock overgenomen. Samen met mijn collega Rob de Wit (tevens projectcoördinator) ondersteun ik bewoners uit het centrum die daar behoefte aan hebben bij hun financiële administratie U kunt ons vinden in de Huizen van de Wijk Kipstraat 37 en op maandag en donderdag in De Nieuwe Gaffel, Gaffelstraat 63. De voldoening van dit werk zit voor mij in het scheppen van orde in de chaos van de deelnemers. Geldzorgen kunnen je hele leven beheersen. Budgetcoaches helpen bij het maken van een overzicht, de motivatie en de kracht om te werken aan de financiële problemen en aan een beter uitgavenpatroon.

'Elke dag is anders en elke situatie is anders. Juist deze afwisseling maakt het werk zo interessant'

Even voorstellen: Rukiye Hizal

Ik ben Rukiye Hizal en ik werk sinds september 2016 bij Wmo Radar bij het project pre-matching.

Heeft u al gehoord van het project pre-matching? Bewoners die bijstandsgerechtigd zijn krijgen ondersteuning bij het vinden van werk. De eerste stap is vrijwilligerswerk.

Ik help bewoners bij het vinden van vrijwilligerswerk en het liefst naar werk. Veel mensen zijn door eerst als vrijwilliger aan de slag te gaan beter voorbereid op werk. Men bouwt een werkritme op en wordt actiever. Ik breng met plezier bewoners in contact met bedrijven en organisaties.

Sommigen hebben wat steun nodig om de kansen te grijpen die net buiten hun bereik lijken te liggen. Ook help ik bewoners bij de aanmelding voor taal-, sport- en computerlessen etc.

Ik heb mijn eigen manier van werken en veel bewoners vinden die prettig. Ik kijk naar uw kracht en talenten en zet u aan uit tot verandering!

Wilt u ook aan de slag?

Ik ben te bereiken in Huis van de Wijk Kipstraat telefoonnummer 4855898 en ik ben veel in het Oude Westen te vinden bij Huis van de Wijk De nieuwe Gaffel.

Mijn motto is: 'Krachtige burgers maken de Wijk!'

West Werkt!

Het vinden van een baan kan erg moeilijk zijn, zeker voor iemand die al langer zonder werk zit. **West Werkt!** is een uniek programma in het Oude Westen dat ondernemerschap en cultuur inzet om langdurig werklozen aan betaald werk te helpen. Dit project is een bijzondere samenwerking tussen Wmo Radar, Richard Shoes en Museum Rotterdam en zal op 20 november van start gaan.

De deelnemers aan dit programma zullen hun achterstand op de arbeidsmarkt binnen zes tot acht weken ombuigen tot een voorsprong. Zij zullen een intensief traject volgen met workshops, trainingen en coaching, het vergroten van sociale vaardigheden en presenteren. Het programma wordt afgesloten met VCA-certificaten. De opzet is op maat gemaakt en gebaseerd op de volgende peilers:

- Ontplooien van de eigen kracht: werken aan zaken als zelfvertrouwen, weerbaarheid, zelfbeeld en persoonlijke doelen.
- Ontdekken van onvermoede talenten.
- Vergroten van kracht, kennis en kunde.

De groep deelnemers aan dit project zal bestaan uit tien personen, man en vrouw, jong en oud, en heeft één ding gemeen: ze hebben elk een achterstand op de arbeidsmarkt. Met ons programma krijgen de deelnemers kansen om hun interesses en talenten te ontwikkelen. Het doel is uiteindelijk een betaalde baan. Ook zullen wij de deelnemers, waar nodig, blijven begeleiden na het vinden van een baan.

Ben jij gemotiveerd en heb je zin deze kans te grijpen? Wil jij deelnemen aan dit programma? Stuur dan jouw cv en motivatiebrief naar onze contactpersoon Ursula Loe-A-Foe via werkenaandekade@wmoradar.nl

Uitnodiging

Cinerama Filmtheater

Vrijdag 10 november 2017 van 12.15 tot 15.30 uur

Dag van de mantelzorg

We nodigen u graag uit om in het zonnetje gezet te worden tijdens de dag van de mantelzorg.

Adres:
Cinerama Filmtheater
Westblaak 18
3012 KL Rotterdam

wmo radar

Programma

12.15 - 13.00	Aanvang met gratis lunch	10 november
13.00 - 13.05	Opening door Merel van der Sar wmo radar	
13.05 - 13.10	Gedicht Derek Otte thema "Mantelzorg doe je samen"	
13.10 - 14.50	Filmvertoning "Going in style"	
14.50 - 15.30	Drankje en uitdelen Mantelzorgwaardering	

De wijkbus is gereserveerd voor bewoners in Rotterdam Centrum die niet goed ter been zijn.

Graag vooraf aanmelden bij:
Merel van der Sar, Buurtcoach mantelzorg
mvdsar@wmoradar.nl
06 - 54 96 72 91

Portret van een vrijwilliger

Wekelijkse Activiteiten in de Leeuwenhoek

U mag als 55+ wijk-
bewoner meedoen met:

Bewegen

dinsdag en vrijdag
10.45 – 11.30

Spelletjes

donderdag 14.00-15.30

Borrelbingo

vrijdag 14.00 – 15.30

**Laat u verrassen en
beleef het mee met
onze bewoners!**

Activiteitenbegeleiding:
Asha, Morena, Nelly en Rini

**Tot snel bij Humanitas de
Leeuwenhoek!**

stichting humanitas

Romeo Arlaud: spoelen en wandelen

Romeo (57) komt vijf dagen in de week om 12 uur naar de Leeuwenhoek en gaat dan aan de slag in de spoelkeuken. Tot 14-15 uur werkt hij met zijn collega alle gebruikte kopjes, borden, pannen, schalen en bestek weg. Op dinsdag heeft hij daarna nog een extra klusje. Dan gaat hij met een groepje vrijwilligers met bewoners wandelen; elke week met mensen van een andere afdeling. Geen rondje Oude Westen, maar naar Kralingen, Marconiplein, Euromastpark, echt flink stappen met de rolstoelen. 'In het begin dacht ik: waar ben ik aan begonnen! Ik was aan het eind zo moe. Maar nu ben ik blij dat ik dat ben gaan doen, want het is goed voor mijn eigen gezondheid. Ik ben hier begonnen in april 2014, ik ben nu veel fitter dan toen.'

Romeo kwam in 1989 vanuit Suriname naar Nederland. Hij werkte in Paramaribo in het Academisch Ziekenhuis in de wasserij, de keuken, als bode en bij de EHBO-post. Op die laatste plek werd hij vaak geconfronteerd met de slachtoffers van de burgeroorlog tussen de groepen van Bouterse en Brunswijk. Hij wilde weg, hij ging naar Nederland, met hetzelfde vliegtuig dat 2 maanden later neerstortte met de hele Surinaamse voetbalploeg. In Nederland begon hij bij de Hema-bakkerij in Barendrecht en had hij allerlei ander los werk. Na een werkloosheidsperiode werd hij op contractbasis bij de Roteb geplaatst. Toen hij na vijf jaar een vaste dienstaanstelling zou krijgen, werd hij aangerezen en kon hij dat werk niet meer doen.

Je doet iets voor een ander, maar het is ook goed voor jezelf

'Maar elke dag thuis zitten is niks. Mijn vriendin had in de Buurkrant gelezen dat ze in de Leeuwenhoek mensen nodig hebben. Zij is Nederlandse, de Leeuwenhoek leek haar een leuke plek voor mij vanwege de vele culturen hier. Ik ben er naar toe gegaan en had een gesprek met Rini, de vrijwilligerscoördinator, en Michel van de keuken. Dat ging goed, ze zouden me bellen wanneer er plek vrij kwam in de keuken. Ik wilde daar niet op wachten en het ook bij Antonius Binnenweg proberen. Ik stond daar al voor de

deur, echt letterlijk, toen Rini belde. Hij vroeg of ik al twee dagen in de week kon meehelpen: dinsdag wandelen en donderdag meehelpen met de multiculturele middag. Dat heb ik gedaan en zo ben ik later ook in het keukenwerk terechtgekomen. Wat mij betreft blijf ik dit de rest van mijn leven doen. Het is leuk om op deze manier contact te hebben met mensen. En als je thuis komt, voel je je tevreden moe, je hebt iets gedaan.'

Sint Mariastraat 75
3014 SH Rotterdam
www.gcmariastraat.nl

gezondheidscentrum
mariastraat

VOOR AL UW VRAGEN OVER GEZONDHEID EN WELZIJN

Huisartsen:

Spreekuur volgens afspraak

Dhr. R. D. Castelijns /	010-4367770
Mevr. E. C. van der Zwan	
Dhr. J. J. G. W. Hipke	010-4363265
Mevr. A. L. I. Korenhof-Carolina	010-4369241
Dhr. R. G. Metz	010-4361975
Mevr. M. A. Visser /	010-4365530
Mevr. R. Dam-Weststrate	

Na 17.00 uur of in het weekend:

Huisartsenpost SFG,	010-4669573
Kleiweg 500, Rotterdam	

Fysiotherapeuten:

Behandeling volgens afspraak

Mevr. D. G. Bongrazio	010-4362127
Tomas de Hoog	010-4362127
Mevr. S. M. A. Willemsen	010-4362127

Tandartsen

Behandeling volgens afspraak

Dhr. I. Otaredian	010-4362176
Mevr. N. Tavakoli	010-4362176
Mevr. M. Zahedi	010-4362176
Tandarts gespecialiseerd in Orthodontie	
Mevr. C. Garau de Gee	010-4362176
Tandarts gespecialiseerd in Kaakchirurgie	
Dhr. J. K. Haex	010-4362176

Bij pijnklachten na 17:00

uur of in het weekend: **010-4552155**

Diëtiste

Behandeling volgens afspraak

Pedicure

Behandeling volgens afspraak

STAR MDC:

Maandag-, Woensdag-,
Vrijdagochtend van 8.30-9.00 uur.

LSP (landelijk schakelpunt) en het beheer van medische gegevens

Via internet wordt enorm veel informatie uitgewisseld. Over hoe dat veilig zou kunnen met medische gegevens is lang gedacht en gesproken. De meeste mensen vinden het belangrijk dat hun gegevens in noodsituaties voor hulpverleners beschikbaar zijn, maar alleen op zo'n manier dat andere mensen er niet bij kunnen. In 2013 werd het EPD (elektronisch patiëntendossier) door de Eerste Kamer afgekeurd omdat het niet veilig genoeg was. In plaats daarvan is er nu het LSP, het landelijke schakelpunt. U kunt zelf beslissen of u daaraan mee wilt doen. Sterker nog: u doet alleen mee als u er zelf toestemming voor geeft.

Via het LSP worden de belangrijkste medische gegevens uit uw dossier zichtbaar voor waarnemende dokters. Dat is dus niet overal en altijd. Ze zijn alleen beschikbaar voor dokters op huisartsenposten in uw regio en in ziekenhuizen in heel Nederland. Wat er zichtbaar is, zijn de lijst met medicijnen die u gebruikt, ziektes waaraan u lijdt of geleden heeft (de 'probleemlijst'), allergieën, eventuele bijzonderheden die van belang zijn ('attentieregels') en de laatste vijf afspraken bij de huisarts. Dit laatste vinden sommige mensen vervelend. U kunt uw huisarts altijd vragen een stukje dat u privé vindt onzichtbaar te maken..

U moet voor het LSP dus toestemming geven aan de huisarts. Voor kinderen geldt: onder de 12 jaar geeft één van de ouders toestemming, tussen de 12 en 16 zowel de ouder als het kind zelf, en boven de 16 alleen het kind.

Bij de artsen in het gezondheidscentrum kunt u een toestemmingformulier halen en ingevuld weer inleveren. Mensen die een oproep krijgen voor de griepvaccinatie krijgen dit jaar het LSP-formulier meegestuurd. Dit kan ingeleverd worden op de griepvaccinatie. Let op: voor iedereen is een apart formulier nodig. Wilt u toestemming geven voor het

hele gezin, dan moet ieder gezinslid zijn eigen formulier invullen. Vraag zo nodig meer formulieren.

U kunt nog wat doen voor uw medische veiligheid.

Gebruikt u medicijnen? Maak dan met uw mobiel foto's van de doosjes. Vraag een me-

disch paspoort aan en maak er ook

een foto van. Houd die foto's op uw mobiel en houd veranderingen bij. Deze gegevens kunnen van levensbelang zijn bij een ongeval. Men kan dan voordat u in een ziekenhuis bent al uw dossier bekijken.

R.G.Metz, huisarts.

Afvalwater als goudmijn

Zonder erbij stil te staan spoelen wij dagelijks grote hoeveelheden afvalwater door het toilet en de gootsteen. Het water komt via het rioolstelsel terecht bij de zuiveringsinstallatie en belandt vandaar uiteindelijk in de Noordzee. Langzamerhand komt daar verandering. Door projecten als RINEW en de slimme regenton gaan we steeds duurzamer om met water.

Grondstoffen uit afvalwater
RINEW (Rotterdam Innovative Nutrients Energy and Watermanagement) is een pilotproject van de gemeente, het Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard en Evides. Het doel van dit samenwerkingsverband is om de eerste stappen te zetten naar een gesloten waterketen. In het afvalwater dat we door het riool spoelen en in de Noordzee terechtkomt, zitten namelijk nog (kostbare) grondstoffen, zoals metalen en mineralen, die wij goed kunnen gebruiken. Papiervezels, fosfaten en schoon water worden al in verband met RINEW teruggewonnen uit ons afvalwater. Dit gebeurt bijvoorbeeld op het terrein van de stadsboerderij Uit Je Eigen Stad in het Merwe-Vierhavengebied. Uit Je Eigenstad heeft een gescheiden rioolstelsel, waar deze stoffen gewonnen worden. Het teruggewonnen schoon water gebruikt de stadsboerderij voor de teelt van haar gewassen, die ze verwerkt in haar maaltijden of verkoopt in de

restaurantwinkel. Vooral fosfaten zijn een belangrijke grondstof om terug te winnen, omdat zij essentieel zijn voor de productie van tandpasta, zepen en kunstmest. De weinige fosfaatmijnen raken langzaam leeg. Bovendien bevindt een belangrijke fosfaatbron zich in het betwiste Westelijke-Sahara, dat momenteel opgeëist wordt door zowel Marokko als de Arabische Democratische Republiek Sahara. In de toekomst mogen wij metalen, alginaten en syngassen (belangrijk voor de vervaardiging plastics, lijmen en verf) optellen bij de winning van grondstoffen uit het riool.

Verwarmen met rioolwater
Naast talloze grondstoffen is het ook mogelijk energie uit het rioolwater te winnen, want 70% van het afvalwater van huishoudens bestaat uit warm water. Dat noemt men riothermie: het terugwinnen van warmte uit het rioolwater voor de verwarming en koeling van woningen en andere gebouwen. Het

onderzoek naar de toepassing van riothermie staat in Rotterdam nog in de kinderschoenen, maar in landen om ons heen wordt de methode al langer gebruikt. Zo verwarmt de stad Winterthur in Zwitserland vierhonderd woningen voor 70% procent met behulp van warmterugwinning uit afvalwater. In Oslo geniet al meer dan 20 jaar een hele stadswijk van warmte uit het riool en met een vermogen van 10 tot 20 miljoen watt kan riothermie aan een groot deel van de energievraag voldoen. Wellicht kan het waterschap in het Oude Westen ook riothermie toepassen ter vervanging van het aardgas.

Slimme regenton

U kunt zelf duurzamer omgaan met water door niet alleen zuinig om te gaan met het kraanwater, maar ook het hemelwater op te vangen in een regenton. Snijd daarvoor de regenpijp door en plaats er een ton

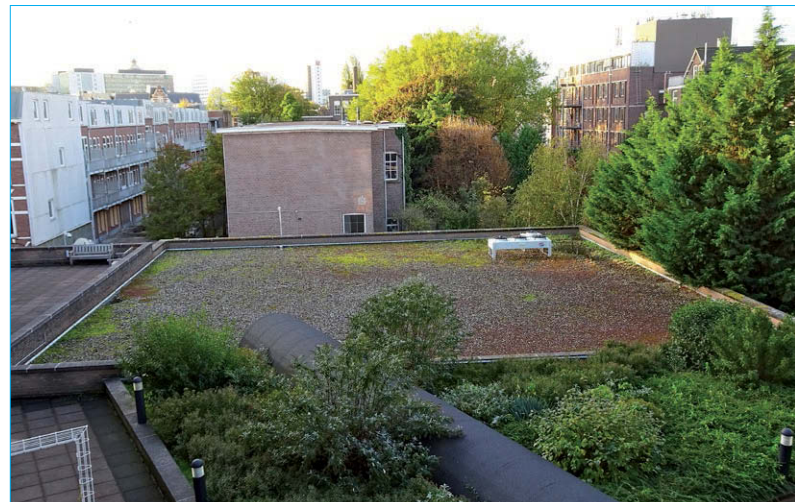
onder. Het water in de ton komt letterlijk uit de hemel vallen en kunt u dus gerust gebruiken voor de begieting van planten of het wassen van de auto. Als u nóg verstandiger wilt omgaan met regenwater, dan laat u een Slimme Regenton in uw tuin plaatsen. Deze ton, bedacht door Studio Bas Sala, slaat niet alleen hemelwater op, maar geeft bovendien inzicht in uw waterhuishouding doordat de ton aangesloten is op het net. Tijdens vakanties kunt u dan vanaf de Costa del Sol met een druk op de knop uw tuin in het Oude Westen besproeien. Het

reservoir houdt de weersverwachtingen in de gaten, zodat hij tijdens (hevige) buien leeg is en in droge periodes vol. Binnenkort kunt u zo'n slimme ton bewonderen in Tuid De Bajonet. Kijk voor meer informatie op: slimmeregenton.nl.

Tijd voor slimme daken in het Oude Westen

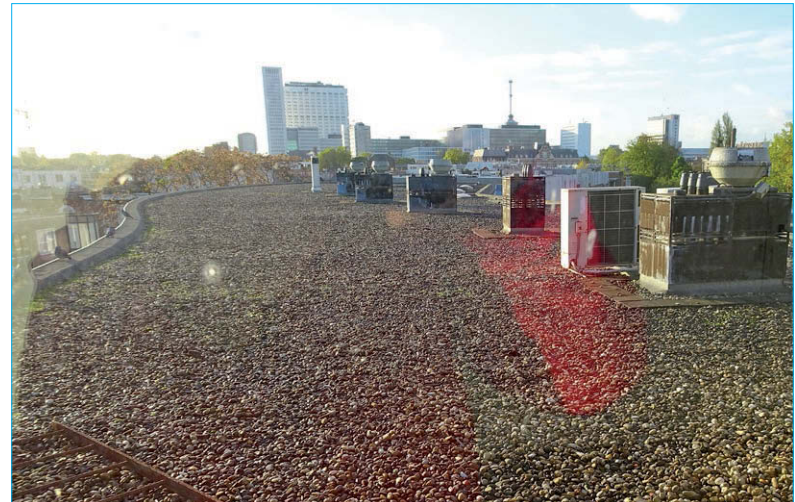

Voor iedereen die volgende generaties ook een (fijn) leven gunt, hebben we goed nieuws. Het Oude Westen is met haar vele platte daken een ideale wijk voor groene daken en zonnepanelen. Sterker nog: woningcomplexen met vier etages, en daar hebben we er een hoop van in de wijk, zijn het meest geschikt om nul-op-de-meter-woningen van te maken. We zullen er als bewoners wel druk achter moeten zetten, anders komt het er niet van. Dan blijven de noodzakelijke energiewetgevingen gereserveerd voor de mensen met een hoog inkomen en gaan de mensen met een laag inkomen daarvoor de rekening betalen.

Veel gerenoveerde en nieuw gebouwde huizen uit de stadsvernieuwingsstijd van de jaren '70 en '80 vorige eeuw zijn toe aan een nieuw dak. Logisch om dan gelijk te investeren in iets meer dan een nieuwe bituulaag en een laag grint of stoeptegels. Groene daken met wateropvang zijn in een volgebouwde wijk als het Oude Westen noodzakelijk als aanpassing aan de klimaatverandering. Want ons riool is niet ingesteld op de hevige hoosbuien van tegenwoordig. Een combinatie met plaatsing van zonnepanelen is technisch mogelijk, afhankelijk van de

sterkte van de bouwconstructie. Dat moet per complex worden uitgezocht.

VVE's hebben zetje nodig
Interessanter en ingewikkelder is de financiële kant van het verhaal. Veel huurhuizen van het Oude Westen zitten tegenwoordig samen met de verkochte huurhuizen in een VVE. De eigenaar-bewoners zijn de rijksten niet en willen vaak geen investeringen doen met een looptijd van meer dan vijf jaar. En Woonstad Rotterdam, die overal de grootste partij in de VVE's is, mag geen extra investering doen in deze VVE's. Zo zit de financiële constructie van de VVE's met verkochte huurhuizen in elkaar. Het gevolg is bijvoorbeeld dat in de complexen in de Bloemkwekersstraat met achteringen naar de parkeergarage overal 24 uur per dag dure lampen branden, omdat het alsmaar niet komt van investeringen in ledlampen en sensoren. De huurders hebben in de VVE geen stem, maar dat hoeft hen natuurlijk niet te weerhouden om initiatieven te nemen op dit terrein. Bijvoorbeeld om te onderzoeken of we coöperaties voor aanschaf en gebruik van zonnepanelen zouden kunnen vormen waaraan mensen voor verschillende bedragen kunnen deelnemen. Een voorbeeld is <https://blijstroom.nl>, waar je voor 200 euro een deel van

een paneel kunt kopen. De opbrengst wordt verwerkt in je energierekening. Met dit soort concrete voorstellen kunnen we rechtstreeks naar Woonstad gaan en gelijk eens kennismaken met Folkert Zuidhof, die daar tegenwoordig de 'zonnepanelenspecialist' is.

Ook vanwege sociale (on)gelijkheid
Ook om financiële redenen is het nuttig als huurders zich actiever op gaan stellen op dit gebied. De subsidies voor

de aanleg van groene daken komen nu voornamelijk bij grote bedrijven en overheidsinstanties terecht. Zonnepanelen zijn de afgelopen jaren beter en goedkoper geworden en ook daarvoor bestaan subsidiepotjes. Waar dat geld blijft? Fiets een paar kilometer richting rand van de stad en de zonnepanelen glimmen je overal tegemoet: op villa's, boeren schuren en de daken van twee-onder-een-kapwoningen. Het geld dat de overheid in deze energietransitie steekt, komt

eenzijdig terecht bij mensen met een ruimere portemonnaie. Maar dat niet alleen. Naarmate er via deze particuliere zonnepanelen meer energie wordt geproduceerd, kunnen de grote energiemaatschappijen minder leveren en dus minder verdienen, en gaan zij de prijzen verhogen voor elektriciteit. Dus huurders van sociale woningen betalen niet alleen via hun belastinggeld maar straks ook via hun elektriciteitsrekening mee aan de zonnepanelen van de hogere inkomensgroepen. In Duitsland, waar men op dit gebied al veel verder is, voelen mensen dat al in hun portemonnaie en ontstaat daardoor aversie tegen milieu- en energiewetgevingen onder de lage inkomensgroepen. Begrijpelijk, maar rampzalig. Dat moeten we hier voorkomen.

Dus huurders (en eigenaar-bewoners) die een slim dak willen op hun huis, praat erover met je buren. Vorm een groepje met mensen die zich ervoor willen inzetten en geef je op bij de Aktiegroep: 010-4361700, petra@aktiegroepoudewesten.nl. Dan gaan we een keer met alle groepjes bij elkaar zitten en een strategie afspreken. Er hebben al een paar deskundigen aangeboden om te helpen.

tip

van de

tuin

vrouw

ROZEN

PLANTEN

De bladeren zijn van het gras geharkt, veel uitgebloeide bloemen opgeruimd en alle bollen zitten in de grond. Zijn we klaar in de tuin? Het wordt rustiger (en kouder), maar er is nog wel wat te doen. Als je de inrichting van de tuin wilt veranderen, planten verplaatsen bijvoorbeeld, is het nu een goed moment daarvoor. **Misschien is het een idee om de beplanting aan te vullen met rozen!**

Hier kun je op letten:

- Zet ze niet in de volle zon, maar ook niet in de schaduw. Ze moeten een beetje 'luchtig' staan.
- Kalkrijke grond en koeie mest, daar houden rozen van.
- Maak de grond goed diep los, maar plant de struiken niet dieper dan ze op de kwekerij of in de pot stonden.
- Laat de wortels recht naar beneden gaan. Gebroken wortels snij je scherp af.
- Een kale rozenstruik moet je niet te lang laten liggen: de wortels mogen niet uitdrogen. Zet ze eventueel even in een emmer water.

Pareltje van de wijk

Klanken van thuis

Ik ken haar al een aantal jaren. Een sterke vrouw die haar best doet een leven in Rotterdam op te bouwen. Soms vertelt ze over haar land, een prachtig land waar ze het goed had, totdat.... Een mensenleven kent veel pieken en dalen, daar vertellen zij en ik elkaar soms verhalen over.

Als het in je land niet veilig is, dan stukt alles. Zij niet, zij gaat maar door. Ze is vrijwilliger, ging helemaal op zichzelf wonen, doet cursussen, kijkt hoe wij ons leven leven en hoe ze daar op kan reageren. Ik leer van haar hoe je je geduld kan bewaren bij instanties waar je tijden voor het loket moet staan, soms om te horen dat je de volgende dag terug moet komen; haar discipline, haar ongekunstelde vroomheid en de openheid waarmee ze daarover vertelt. Ik luister als zij, samen met andere vrouwen, praat over vrouwenbesnijdenis in hun landen van herkomst. Hoe ze als meisje van hun ouders hoorden wie wel of niet een goed meisje is. De pijn die er nu eenmaal bij hoort; de bewustwording op latere leeftijd; de adviezen aan jongere vrouwen: bescherm je dochters. Ik ben stil en luister alleen maar. Ik geniet van de keuzes die ze maakt en maak gebruik van haar (levens)wijsheid.

Ik kijk naar haar. Vanavond zitten we naast elkaar en luisteren naar de zingende Yassir. Hij zit voor ons en begeleidt zichzelf op de luit. Zijn muziek raakt me, en ik kijk nog eens naar haar. Ze rilt en heeft tranen in haar ogen. "Zeventien jaar ben ik weg uit mijn land", zegt ze tegen hem "en jij brengt me in zeven minuten weer helemaal terug." Wanneer hij nog een lied zingt, kan ze niet blijven zitten. Ze danst, bijna in trance. Haar ogen glanzen, soms van herkenning en blijdschap, soms van verdriet, heimwee. Ze ontroert me. Ik realiseer me dat ik nooit helemaal zal begrijpen wat ze allemaal heeft achtergelaten en hoe moeilijk dat het maakt om hier een nieuw leven op te bouwen. Een deel van haar zal blijven verlangen naar daar, verder weg dan ik ooit hoeft te ervaren. Een beeld, muziek, een zangstem, een geur werpt haar, al is het maar even, terug naar iets wat onbereikbaar is geworden. Ze danst en kijkt me glimlachend aan: "Kom, dan laat ik je een lekkere soep proeven, zoals mijn moeder het vroeger altijd maakte."

Katinka Broos

Toekomst Aktiegroep het Oude Westen

De gemeente heeft de beleidskaders voor bewonersorganisaties en welzijnswerk veranderd. De subsidieregeling waar de Aktiegroep altijd gebruik van maakte om huur, vaste lasten en activiteiten van te bekostigen, bestaat niet meer. Na veel protesten van bewoners zijn de Aktiegroep en de gemeente nu op zoek naar oplossingen. Een groep bewoners, Steungroep 2.0 genaamd, komt regelmatig samen en werkt plannen en ideeën uit, waaronder het vinden van nieuwe inkomstenbronnen. Belangrijk onderwerp is het pand. Er is een eigen herkenbare plek nodig waar bewoners samenkomen en samenwerken aan het verbeteren van de wijk op

de onderwerpen: wonen, publieke ruimtes (onder andere herinrichten en beheer van de buitenruimte), droge voeten & frisse neuzen (aandacht voor milieu en duurzaamheid) en rondkomen & vooruitkomen. Daarom willen we heel graag het – voor veel mensen bekende- eigen pand aan de Gaffelstraat behouden. Door herindeling en verbouwing van het pand willen we dat financieel mogelijk maken.

Ideeën over het pand
In schema ziet de gedachte verandering van het pand er als volgt uit:
• Er is een atelierruimte, een werkruimte voor experimenten. Bewoners, sociaal ondernemers

en nieuwe partners werken er samen aan nieuwe activiteiten om de toekomst van de wijk mede vorm te geven. Een idee is bijvoorbeeld om met een groep te werken rond de vraag 'hoe zou onze eigen wijk-woningcorporatie eruit kunnen zien?' Ook willen we samen met studenten die verbonden zijn aan de Veldacademie en het 'Veerkacht'-programma van de gemeente Rotterdam de concepten van 'een veerkrachtige organisatie' en 'veerkrachtige wijk' verder brengen.
• Sociaal ondernemers huren ruimten in het pand. De huurinkomsten kunnen we goed gebruiken.

Op de begane grond zit het openbare plein dat is de huidige Buurtwinkel. Het is een laagdrempelige en openbare plek waar bewonersgroepen samenkomen. Het is de werkplek voor allerlei bewonerswerkgroepen die zich inzetten voor de wijk. Van de werkgroep Drugs in

Kleur, het Welkomproject, ouderen die 'het langer thuis wonen' op de agenda zetten, tot bewoners die in het Wijkpark actief zijn en het Dierenhof runnen en buurtgenoten helpen op de computer bij het zoeken naar een huurwoning. Natuurlijk is het plein ook de ontvangstplek voor de klanten van sociaal ondernemers. Organisaties als Woonstad, het welzijnswerk en andere geïnteresseerden kunnen af en toe ruimten op de begane grond of de atelierruimte huren voor activiteiten. De Huiswerkklass en de Aktiegroep willen graag de Huiswerkklass in het pand behouden. De huiswerkklass is een belangrijke voorziening in de wijk waar jongeren voor 1 euro per week huiswerkbegeleiding krijgen. De huiswerkklass gaat zelf ook een volgende stap zetten. Zij willen meer samenwerken met huiswerkclassen in andere wijken en gaan op zoek naar extra inkomsten, zodat zij ook een financiële tegemoetkoming kunnen gaan betalen voor het dagelijks gebruik van het pand.

Het ontwikkelen van een toekomstplan voor de Aktiegroep en voor het pand vraagt tijd, expertise en aandacht. We zijn op zoek naar nieuwe bewoners die zich willen inzetten om mee te werken.

Zin om mee te doen? Wees welkom! Meer informatie via Petra van den Berg, de Aktiegroep: 010-4361700, petra@aktiegroepoudewesten.nl.

Galerie Atelier Herenplaats

Het werk van **Maarten Wendrich** is fotografisch en toont alledaagse dingen en/of taferelen. Of schoon Maarten een schilder is, beschikt hij ook over bijzondere grafische vaardigheden. Bij Atelier Herenplaats maakt hij grote linoleumafdrukken. Zijn werk is autobiografisch en humoristisch. Maarten zelf staat centraal in het werk in een onalledaags taferel met vaak kritische verwijzingen naar de samenleving.

Atelier Herenplaats,
Schiethaansstraat 1, Rotterdam,
010-214 11 08
atelier@herenplaats.nl

BEZOEK ONS POP-UP-GROW-BIG-MUSEUM

TOONAANGEVENDE OUTSIDER ART !!

Westewagenstraat 68
Rotterdam

Van 29 okt t/m 17 dec a.s.

Vrijdag, zaterdag, zondag
van 12.00 tot 18.00 uur

Volg ons op
Facebook en Instagram

Doooooor vertellen

VERHALEN VAN HET LAND VAN AFKOMST EN AANKOMST.

NO. 16
MIJN ERITREA

ZATERDAG 11 NOVEMBER
16.00 TOT 18.00 UUR **TOEGANG GRATIS**

Uitleg over historie en cultuur
Daniël & Luam

Muziek
Zerom (Krar)
Bobby (Zang)
Ghirmay Bereket (Kerar & zang)
Alazar Dirar (Kebero)

Poëzie
Amaniël Isaac

Dans
Mebrahtu Hadish

ENJERA
van
Fasiga Brinanu

www.leeszaalrotterdamwest.nl
[www.twitter.com/leeszaalwest](https://twitter.com/leeszaalwest)
www.facebook.com/leeszaalrotterdamwest

Rijnhoutplein 3
3014 TZ Rotterdam

EN WAT ER VERDER NOG TE DOEN IS...

LITERAIRE MAALTIJDEN

NOVEMBER / DECEMBER 2017

Lezingen: De lezingen beginnen om 19.00 uur en zijn gratis. Aanmelden is niet nodig.
Maaltijd: Om 18:00 uur wordt een maaltijd geserveerd door de Wereldvrouwen voor €7,50. Deze kunt u tot één dag van tevoren bestellen: mieke@quasi-modo.nl

DO
2 NOV.

**Marie van Zeggelen, schrijfster en
officiërvrouw in Zuid-Celebes**
Pamela Pattynama

DO
9 NOV.

Hans Fallada: Alleen in Berlijn
Paul Kortman

DO
16 NOV.

Jalal al Din Rumi (1207-1273), soefidichter
Cengiz Arslanpay (ney), Sipko Alexander den Boer (lavta) & Muhammed Aydoğan

DO
23 NOV.

**Leesvoorstelling 'De Presidentes'
van Werner Schwab**
De Onderneming. Regie: Eddy Geerlings

DO
30 NOV.

Boekenverzamelingen
Miki Koster, Hans Nieuwstraten, Frieda Crooy
en daarna de film →

10 to 11
Pelin Esmer, 2009

INTERNATIONAL
FILM FESTIVAL
ROTTERDAM

DO
7 DEC.

**Sneak preview: Joseph Conrad,
voedsel voor de geest**
Izabela Pacholec en Mieke de Wit

www.leeszaalrotterdamwest.nl

[www.twitter.com/leeszaalwest](https://twitter.com/leeszaalwest)

www.facebook.com/leeszaalrotterdamwest

Rijnhoutplein 3
3014 TZ Rotterdam

LEES
ZAAL

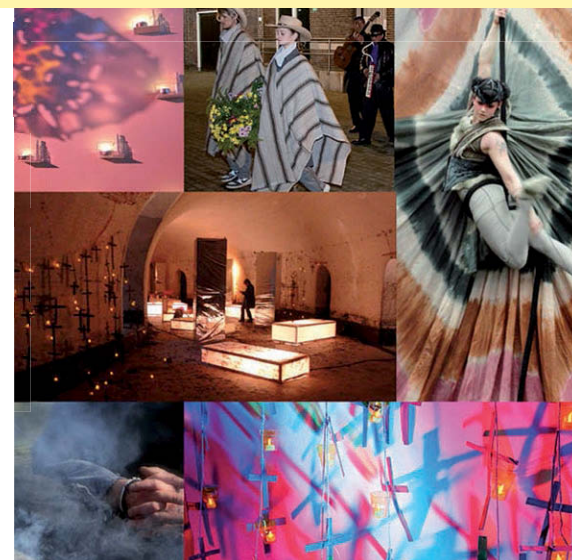
Festival der Herinneringen

3-4-5

november

Oude Westen

Rotterdam

De dood is deel van het leven, maar wordt toch vaak buiten het zicht gehouden. De rituelen om de dood te 'vieren' vinden plaats in speciaal daarvoor bestemde ruimtes, verborgen en bijna altijd buiten de stad. De nabestaanden rouwen vaak onzichtbaar voor de wereld, in het ideale geval getroost door hun naasten. In de moderne wereld worden alleen bekende politieke persoonlijkheden en slachtoffers van geweld en oorlog collectief geëerd met een standbeeld, monument of stille tocht. Hier en daar zie je kleine gedenktekens van verkeersdoden. In religieuze kringen zijn er verschillende rituelen en vormen van herdenking van overleden personen. In de christelijke traditie is bijvoorbeeld 2 november, Allerzielen, wereldwijd aan dit thema gewijd. In een toenemend geseculariseerde en multiculturele samenleving zoals Rotterdam zijn mensen op zoek naar nieuwe rituelen om expressie te geven aan hun rouw en verdriet, en om hun herinneringen levend te houden.

La Costumeria en omgeving

Dit jaar organiseert "festival der herinneringen" voor de derde keer het 'festival der herinneringen'. Vormgever Sergio Cruz, beeldend kunstenaar Ron Blom en ritueelbegeleider Ton de Vent brengen de herinneringen aan onze doden terug in het leven door middel van kunstwerken, installaties, gedichten, performances en eigentijdse rituelen. De dood en rituelen zijn altijd onderwerpen in de beeldende kunst geweest. Zoals rituelen vormgeven aan transformatieprocessen, zo zijn schilderijen en sculpturen dragers van symbolische waarden die mensen kunnen helpen het onzegbare te beleven.

Vrijdag 3 november,

20.00 uur: opening tentoonstelling met werk van Wilma Kun (IT), Judith Makkenze (NL), Alejandra Nettel (MX), Ron Blom (NL), Sergio Cruz (MX). Optreden van Alejandra Nettel

Zaterdag 4 november 2017

13:00 - 20:00 Tentoonstelling in La Costumeria, geopend voor publiek.

14:00 - 15:00 Wandeling der herinneringen in het Oude Westen. Een tocht om stil te staan.

Ondersteund met vormgegeven (tijdelijke) gedenkplekken met verhalen van buurtbewoners, liefde, geschiedenis en betrokkenheid.

Een rondgang die je gaat verbazen met ruimte voor stilte, rust, licht, gedichten en verademing. Start en einde bij La Costumeria.

14:00 - 17:00 De Paradijkskerk aan de Nieuwe Binnenweg opent zijn deuren voor iedereen voor stilte of een kaarsje aansteken.

15:00: Gedichten in Antonius Binnenweg, van en met Remy Jacobs (geestelijk verzorger) en muzikale begeleiding. In Antonius is ook een gedenktafel waar bewoners, medewerkers en bezoekers een foto, gedachte, kaarsje of herinnering aan een dierbare kunnen brengen.

16:30: Poëzie rond de dood. Schrijvers en lezers dragen gedichten voor in Leeszaal West op het Rijnhoutplein. In de Leeszaal is ook een plek om je gedachten op papier achter te laten bij een installatie van Sergio Cruz R.

Zondag 5 november 2017

11.00 Workshop 'Het laatste Feestje'. Een zoektocht naar wat er allemaal moet en mag rond het afscheid nemen van het leven. Inspiratie-ochtend over (je/iemand's) uitvaart door Ton de Vent.

13.00 - 17.30 Tentoonstelling in La Costumeria, geopend voor publiek.

14:00: Lezing "De dood in mijn leven" In La Costumeria. Remy Jacobs geestelijk verzorger en collega Hassan van Laurens Antonius Binnenweg vertellen over hun ervaringen rond begrafenis en herinneringen. Aansluitend muziek van accordeonist Jan van Bommel

16:00: Performance Ijs en Vuur van Ron Blom

17:30: Afsluiting van het festival en gezamenlijke maaltijd waarin we het leven vieren.

Programma

Uit de kunst

Een welopgevoed meisje

Ik verdwaal altijd in de bibliotheek of in een boekwinkel. Dan wil ik met een nieuw boek beginnen, maar grijp ik naar oude schrijvers. Ik moet dan ook toegeven dat ik achterloop in het volgen van de hedendaagse literatuur. Soms lees ik iets in de krant over een hedendaagse schrijver of vraag ik aan vrienden over nieuwe schrijvers en heel soms lees ik zo'n recent boek, maar veel verder gaat het niet. Ik ben waarschijnlijk nog niet klaar met de oude schrijvers. In de hedendaagse literatuur gaat het voor mij te snel en te hard. In de oude boeken vind ik de mens en de geschiedenis. Zo kwam ik een tijd geleden in de Leeszaal het boek *Een welopgevoed meisje* (1958) tegen van Simone de Beauvoir, een autobiografie over haar kinderjaren en jeugd. Mijn interesse was meteen gewekt. Hoe was deze vrouw geworden wie ze was als vrouw, schrijver en feminist? De vrouw, die in haar boek *De tweede sekse* (1949) schrijft, dat je niet als vrouw geboren wordt, dus niet door fysiologische of anatomische verschillen wordt bepaald, maar wordt gemaakt door de samenleving, waarin de man het voor het zeggen heeft.

Simone de Beauvoir is geboren in 1908 in Parijs, als oudste van twee dochters van een religieuze conservatieve moeder en een bevlogen nationalistische vader. Haar ouders komen uit welgestelde kringen, maar omdat de zaken van haar vader slecht gaan, moeten ze ver onder hun stand leven.

Simone houdt van de natuur en van lezen. Ze is religieus, haar middelbare school is een kloosterschool, en haar ouders bepalen wat ze leest. Er is censuur en beperking van haar vrijheid. Omdat haar vader voor haar geen bruidsschat heeft, moet ze studeren en werken. Voor hem is dit een reden voor schaamte, voor haar een grote vreugde. Simone onttrekt zich langzamerhand aan het keurslijf van de burgerij en haar ouders. Ze valt van haar geloof af en moet dit lange tijd geheim houden. Uiteindelijk gaat ze aan universiteit de Sorbonne literatuurwetenschappen, wiskunde en filosofie studeren. Ze mag in de avonden niet naar cafe's en andere uitgaansgelegenheden zonder toestemming van haar ouders. Uiteraard verzint ze leugens om het leven wat haar ontzegd wordt toch te ontdekken. Daarin zie je de oorsprong en relevantie van haar feminisme. Na haar studie gaat ze de docentenopleiding volgen aan de Ecole normale superieur.

Daar ontmoet ze Jean Paul Sartre, die haar levensgezel wordt met wie ze allerminst een doorsnee relatie heeft. Al in haar jeugd jaren vindt Simone dat voor haar en de man dezelfde moraal geldt. Ze verlaat God, maar blijft op zoek naar het absolute. Uiteindelijk vind ze – met Sartre en Albert Camus – haar eigen filosofie: het existentialisme.

Voor mij als vrouw is het een zoektocht om te ontdekken wat mij tot vrouw maakt, om te kijken wat de biologische verschillen met mij doen. Andere factoren wil ik door bewustwording zo veel mogelijk uitsluiten.

Serpil Karisli

CiMENA vertoont de film Ali Zaoua in de Leeszaal

Op 24 november houdt filmclub CiMENA haar volgende filmavond; deze keer in de Leeszaal. CiMENA is een Rotterdamse filmclub die films vertoont uit het Midden-Oosten en Noord-Afrika. Om 20.00 uur draaien we de film Ali Zaoua. Deze film vertelt ons het verhaal en de dromen van vier jongens van twaalf die opgroeien in krottenwijken van Casa-blanca. Hier moeten de jongens elke dag opnieuw hun eigen kleine strijd voeren om te kunnen overleven in een wereld van geweld, armoede, drugs en prostitutie. Als één van hen wordt gedood door een jeugdbende nemen de resterende drie zich voor om hem een prinselijke begrafenis te geven. Tijdens de moeizame voorbereidingen ontdekken de jongens de zin van hun eigen bestaan.

Voor verdere details en updates over de filmavond kun je ons volgen op social media. Instagram: @cimenafilms Facebook: facebook.com/cimenafilms "t "_blank" facebook.com/cimenafilms